

การศึกษาทักษะการทำงานร่วมกัน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
เรื่อง ระบบการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
A Study of Working Skills through Cooperative Learning of the Tenth Grade
Students Entitled “Governmental Regime”

สมศักดิ์ เกรรัมย์

สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ระบบการปกครอง 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 36 คนได้จากการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นนักเรียนที่ได้รับการจัดชั้นเรียนโดยคณะกรรมการสามารถ ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เวลาในห้องเรียนรวม 17 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระบบการปกครอง สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบการปกครอง 3) แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วยทักษะ 4 ทักษะ จำนวน 20 ข้อ 4) แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้ค่า t (One Sample t -test) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ระบบการปกครอง มีทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดี ร้อยละ 83.33
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ระบบการปกครอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเจตคติต่อการเรียนแบบร่วมมือ ในระดับมากขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 80

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to study students' working skills taught through cooperative learning; 2) to compare the learning achievement before and after studying through cooperative learning entitled "Governmental Regime"; and 3) to study the students' attitude towards studying by cooperative learning. The samples of this study consisted of 36 tenth grade students (Mattayomsuksa 4/3) studying in the second semester of the 2008 academic year at Huayrat Pittayakhom School, Buriram Province under Buriram Educational Service Area office 2. These samples were selected by purposive sampling and they were mixed in ability. The experiment was taken 17 hours. The instruments consisted of : 1) the lesson plans on the second theme of governmental regime, people's responsibilities, culture, and ways of life in Society, for the tenth grade; 2) the learning achievement tests on the governmental regime; 3) the cooperative working skill evaluation form with 4-rating scale with 20 items; and 4) the attitude questionnaire with 5-rating scale with 20 items. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and one sample t- test was also used for hypothesis testing. The results of the study were as follows:

1. The students' working skill studying through cooperative learning entitled governmental regime was at good level (mean score = 83.33 %).
2. The learning achievement of the students after studying with cooperative learning was higher than before the treatment with the level of .01 statistically significant difference.
3. The tenth grade students gained over 80 % higher attitude toward cooperative learning.

Keywords: working skills, cooperative learning, learning achievement

บทนำ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ผันผวนกับกระแสทุนนิยม เป็นพลังผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเรียนรู้ของบุคคลในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของชาติ ที่เคลื่อนตัวไปตามกระแสของสังคมโลกอย่างไร้ข้อจำกัด กลายเป็นผู้ไร้วินัย ไร้ระเบียบ มุ่งแสวงหาวัตถุเป็นที่พึ่ง มีพฤติกรรมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ประเทศชาติเกิดปัญหาวิกฤติทางศีลธรรม นำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้สังคมไทยอ่อนแอลง ทั้ง ๆ ที่เป็นสังคมที่มีคนจบการศึกษาระดับสูงมากมาย แต่ยังขาดคุณภาพที่จะสร้างเสริมทักษะ

การดำรงชีวิต สังคมขาดแคลนบุคคลที่มีความดีอย่างแท้จริงที่จะยึดถือเป็นแบบอย่าง ในขณะที่ การเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความรู้ ความสามารถของนักเรียนโดยเฉลี่ยอ่อนลง ขาดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในด้านนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ ระเบียบวินัย และการทำงานเป็นหมู่คณะ สถานการณ์ดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจาก กระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายเฉพาะตัว ส่งผลให้นักเรียนขาดความ เชื้อเพื่อ ขาดทักษะการทำงานร่วมกัน ขาดความสามัคคีและความรับผิดชอบต่อสังคม สังคมใน ภายหน้าจะไม่คุ้นเคยกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน วิถีชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี งามของสังคมไทยจะจางหายไป ศักยภาพในการแข่งขันกับสังคมโลกจะอ่อนแอลง

จากปัญหาดังกล่าวจึงเกิดการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคนให้ มีศักยภาพ และเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ ตามเจตนาของกระทรวง ศึกษาธิการ (2542, 1) ที่ว่า การพัฒนาศักยภาพของคนจำเป็นต้องอาศัยระบบการศึกษา ดังนั้นทิศทางการ เรียนรู้ จำเป็น ต้องเน้นเนื้อหา และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ผึก ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และใฝ่ดีอย่างต่อเนื่อง กลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพของ ผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีเหตุมีผล มีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งมั่นในคุณธรรม นำความรู้ที่ได้มา ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม ได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2544, 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำเป็นจะต้องใช้เทคนิค ที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในบทเรียน มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ รู้จักแบ่ง หน้าที่รับผิดชอบในการทำงาน เพื่อความสำเร็จในการเรียนรู้ร่วมกัน (กรมวิชาการ, 2545, 207) ในขณะที่สาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มีเป้าหมายเพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย เข้าใจถึงสภาพสังคม ปัจจุบันและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุ จุดประสงค์ของหลักสูตรต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด การ จัดการและการเผชิญสถานการณ์

การเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่ส่งเสริมวิถี ประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความ คิดเห็น จนเกิดการเรียนรู้จากกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเข้าใจในบทเรียนได้ดีกว่า การเรียนรู้จากครูทางเดียว ครูเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากบอกความรู้โดยตรง เป็นการ จัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ระดับอายุของผู้เรียน ธรรมชาติของลักษณะเนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และชีวิตจริง ของผู้เรียน ประกอบกับความก้าวหน้าของวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นอย่าง

ยิ่งที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learn How to Learn) ให้ติดตัวผู้เรียนตลอดไป การเรียนแบบร่วมมือจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม นักเรียนที่เรียนดีจะได้รับการปลูกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบสมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตัว ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่มจนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในสังคม (สำนักงานพิเศษและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2543, 77) ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน วิชาสังคมศึกษา มีความมุ่งหวังที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคม ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จีงสนใจที่จะศึกษาทักษะการทำงานร่วมกัน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 จำนวน 211 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 จำนวน 36 คนได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากนักเรียนห้องดังกล่าวเป็นนักเรียนที่ได้รับการจัดห้องเรียนแบบลดความสามารถตามนโยบายของโรงเรียนห้วยราชพิทยาคม

2. เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระบอบการปกครอง สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีและรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบอบการปกครอง เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน

และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนจบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.3 แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียน ขณะที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับทักษะตามความสามารถ เป็น 4 ระดับ คือ ปฏิบัติได้ดีที่สุด ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้พอใช้ ปฏิบัติได้น้อย จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยทักษะ 4 ทักษะ จำนวน 20 ข้อ

2.4 แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็น เป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และไม่เห็นด้วย จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 40 ข้อ

3.2 ทำการทดลองโดยการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในเนื้อหา เรื่อง ระบอบการปกครองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 - 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดย บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประมาณค่าเป็นคะแนนการปฏิบัติตามแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

3.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Posttest) เรื่อง ระบอบการปกครอง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่องระบอบการปกครอง โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ด้วยแบบสอบถามวัดเจตคติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

3.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลอง คะแนนการปฏิบัติตามแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และคะแนนจากแบบสอบถามวัดเจตคติ มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

4.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ในการหาค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีการของโลเวทท์ (Lovett Method)

4.2 ประสิทธิภาพของแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย เพื่อดูค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence of Index: IOC)

4.3 ประสิทธิภาพของแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย เพื่อดูค่าดัชนีความ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการทำงานร่วมกัน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง ร้อยละ 83.33 มีทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเจตคติต่อการเรียนแบบร่วมมือ ในระดับมากขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 80

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทักษะการทำงานร่วมกัน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ในภาพรวมทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ มีทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อันดับ 1 ได้แก่ ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม อันดับ 2 ได้แก่ ผลงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด และอันดับ 3 ได้แก่ มอบหมายงานอย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับสมาชิก แสดงว่าการเรียนแบบร่วมมือ สามารถพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนได้ เนื่องจากมีรูปแบบที่ส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มตระหนักในความสำคัญของตน มีเจตนาที่ดี มีความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือและประสานงานกันอย่างมีความเข้าใจ ในขณะที่ผู้นำกลุ่ม ซึ่งเป็นแกนกลางที่สำคัญในการช่วยให้กลุ่มดำเนินงาน มีความสามารถ รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน มีทักษะในการวางแผนปฏิบัติงาน เข้าใจและเอาใจใส่สมาชิกแต่ละคน สามารถวางแผนการทำงาน และการจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ กำหนดเป้าหมายและขอบเขตของการทำงานได้อย่างชัดเจน เกิด

การยึดเหนี่ยวจิตใจในกลุ่ม และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม จนทำให้ผลงานประสบความสำเร็จ สำหรับทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผลงานมีลักษณะที่สร้างสรรค์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะข้อจำกัดเรื่องเวลา ที่ไม่สามารถขยายเวลาให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเต็มที่

2. ผลการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาสาระ เรื่อง ระบอบการปกครอง ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายได้ดีกว่าการเรียนรู้โดยลำพัง รูปแบบที่จัดให้สมาชิกในกลุ่มมีความหลากหลายทางด้านความสามารถและสติปัญญาทำให้กลุ่มได้รับความรู้ ความคิดเห็นจากหลายแหล่ง กระบวนการเรียนรู้ การแก้ปัญหาจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง รอบคอบ ผู้เรียนมีผลงานมากขึ้น เข้าใจเนื้อหาชัดเจนขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีแรงจูงใจมากขึ้น การใช้เวลามีประสิทธิภาพ มีเหตุมีผล สามารถคิดได้อย่างมีวิจารณญาณ และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ของตนเองจากการเรียนรู้จากครูผู้สอนทางเดียว เป็นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้จากบุคคลอื่นและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

3. ผลการศึกษาระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือ พบว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ระบอบการปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกพบว่า อันดับ 1 นักเรียนต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือในเนื้อหาอื่น หรือรายวิชาอื่น ๆ ด้วย อันดับ 2 นักเรียนมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ และอันดับ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เข้าใจเนื้อหาในบทเรียน มากกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเพียงลำพัง และระดับเจตคติของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนเข้าใจ เห็นใจและเห็นความสำคัญของสมาชิกคนอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่านักเรียนมีเจตคติในระดับมากขึ้นไปทุกคน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80

จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ทักษะการทำงานร่วมกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน และการเรียนแบบร่วมมือสามารถพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนได้ เนื่องจากการเรียนที่ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้เรียนรู้จากกลุ่ม ผู้เรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล ประสพการณ์ แนวความคิด ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกในกลุ่มเพื่อพิจารณา

ศึกษา วิเคราะห์ และหาข้อเท็จจริงร่วมกัน กิจกรรมภาระงานมีลักษณะของความยืดหยุ่น ตามความเคลื่อนไหวและความคิดเห็นของกลุ่ม นอกจากนี้ การเรียนแบบร่วมมือยังเป็นรูปแบบที่มีกิจกรรมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม กระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่น ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานร่วมกัน ทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา การเรียนรู้จากบุคคลอื่น จนเกิดเป็นองค์ความรู้แห่งตนเอง ในขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีน้ำใจ มีความเอื้ออาทรต่อกัน ใส่ใจในบุคคลอื่น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง นักเรียนที่เรียนดีได้รับการปลุกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบสมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตัว ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่มจนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้อง กับสภาพที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในสังคม ทำให้เกิดผลดีต่อการใช้ชีวิตในสังคมในภายหน้า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ครูผู้สอนต้องวางแผนกิจกรรมทุกขั้นตอนจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย แหล่งเรียนรู้ต้องเพียงพอ เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามเนื้อหา และทักษะที่ต้องการให้เกิดขึ้น กิจกรรมต้องมีความหลากหลาย เครื่องมือวัดผลประเมินผลต้องมีคุณภาพสามารถวัดผลได้ตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้

1.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน ความแตกต่างด้านสติปัญญา ความสามารถและวัยของผู้เรียน เพื่อให้กิจกรรมกลุ่มดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

1.3 การเรียนแบบร่วมมือ ครูผู้สอนจะต้องเลือกรูปแบบ หรือเทคนิคในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา และทักษะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

1.4 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรม ประเด็นที่ต้องการศึกษา เลือกแหล่งเรียนรู้ และวิธีการนำเสนอผลงานของกลุ่มด้วยตนเอง จะช่วยให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นและสนใจกิจกรรมการเรียนมากขึ้น

1.5 กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้กลุ่มปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะที่ต้องการ ต้องสอดคล้องกับเวลา จึงจะเกิดการเรียนรู้และได้ผลงานที่มีความหลากหลายและมีลักษณะสร้างสรรค์มากขึ้น

1.6 ครูผู้สอนต้องติดตามการปฏิบัติภาระงานของนักเรียน สังเกต และบันทึก พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำให้ข้อมูล ป้อนกลับ และเสริมแรงให้กับนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษา การใช้การเรียนแบบร่วมมือ หรือกระบวนการกลุ่ม ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษา การใช้การเรียนแบบร่วมมือ หรือกระบวนการกลุ่ม กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ต่างระดับชั้นกัน (หรือ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน ทางวัฒนธรรม เช่น ภูมิลำเนาหรือหมู่บ้านเดียวกัน ภาษาถิ่นเดียวกัน เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษา การใช้การเรียนแบบร่วมมือ หรือกระบวนการกลุ่ม ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน และการใฝ่เรียนใฝ่รู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). **แนวทางการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการ เรียนรู้และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2545). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **แนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดมาตรฐานเพื่อ ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ทีศนา แชมมณี. (2545). **กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: นิชนเอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

_____. (2550). **ศาสตร์การสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2543). **คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ มาตรฐานการศึกษา การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

Gibisch, M.K. and Others. (1995). *Improving Across the Curriculum*. M.A. Research Project, Saint Xavier University. Available: ERIC, 1992 – 1988/06

Jager, R.J. (1992). Attitudes toward Academic Interdependence and Learning

Outcomes in Two Contexts. *Journal of Negro Education*. 61 (4) : 531- 538.

Available : ERIC, 1988, Abstract No.EJ 456674.

Mcmanus, S.M. & Gettinger, M. (1996). Teacher and Student Evaluation of Cooperative Learning and Observed Interactive Behavior. *Journal of Education Research*. 90 (1) : 13 – 22. Available : ERIC, 1988, Abstract No.EJ 538468.

